

Hund forudser anfald hos sin ejer

Dalmatineren Nala er Danmarks første epilepsihund. Efter et års træning advarer hun nu sin ejer, Jeanette Dahlkvist, før hvert epileptisk anfald, så hun kan nå i sikkerhed.

Dalmatineren vågner med et sæt, idet Jeanette Dahlkvist rejser sig fra stolen.

Hun fortsætter bevægelsen og går ud af rummet, så Nala vrider sig løs fra sin magelige stilling i et ryk og spæner efter hende.

Den otteårige familiehund er altid på arbejde. I løbet af det sidste år er både Jeanette Dahlkvist og hunden blevet trænet, så Nala nu følger sin ejer overalt og advarer hende, før hun får et epileptisk anfald.

Ofte danser hunden frustreret rundt om benene på sin ejer helt op til en time før et anfald - og længe før hun selv kan mærke, at der er noget på vej. Siden de begyndte at træne for alvor, har Nala varslet samtlige anfald.

Onsdag og torsdag skal den stå sin prøve til en offentlighedstest. Hvis den består, er den Danmarks første epilepsihund og må komme med overalt ligesom en blindhund.

Nala er ikke en hund af Lassie-støbning.

Den er et mageligt sofadyr, der gerne stjæler en bid mad fra køkkenbordet, tigger eller stikker af, hvis den kan se sit snit til det.

Men en aften så familien programmet "Hunde på job", hvor en britisk epilepsihund hjalp sin ejer ved at markere, før denne fik epileptiske anfald.

Det mindede om deres egen hunds opførsel, så John Dahlkvist begyndte at lægge mærke til hunden og så snart et mønster, der var så tydeligt, at familien tog kontakt til Canix, Europæisk Hunde Institut.

Opmærksom på ejeren

Hundetræner Jeanette Sams-Dodd besøgte familien og gav dem ret. Nala kan et eller andet, der er værd at dyrke.

»Ingen ved, hvordan hunden gør det. Det er ikke noget overnaturligt, men snarere at hunden kan se en forandring på ejeren; at gangen ændres, en lugt, et bestemt ansigtsudtryk, en trækning eller kombinationen af flere ting,« forklarer Jeanette Sams-Dodd.

»Det handler om Jeanette og Nalas forhold til hinanden. Racen er ligegyldig, men det kræver en hund, som er vanvittigt opmærksom på sin ejer, og som har det rette temperament,« siger Jeanette Sams-Dodd, der har mere end 30 års erfaring med at træne bl.a. handicaphunde og hunde til film.

I 16 år har Jeanettes epilepsi dikteret hele familiens liv.

Hun er 41 år, men pensionist, da hun måtte opgive både uddannelse og job pga. de hyppige anfald.

Især familiens tre børn har været præget af mors sygdom.

Den ældste er f.eks. taget tidligt hjem fra skole, hvis han vidste, at hun ikke havde det godt. Børnene har også altid ringet hjem for at tjekke. Det gør de ikke mere.

»Mor er blevet mere tryk. Det er dejligt,« siger Magnus på 11 og kigger over på sin mor, der smiler tilbage.

»Er I også blevet mere trygge?«

»Ja, for nu ved vi, at hun ikke bare pludselig falder om. Nu kan vi se det på Nala først,« fortæller han.

Ro i hverdagen

Mange ting er blevet afløst af frygt for Jeanettes anfald.

»Tidligere turde vi ikke tage nogen steder hen. Vi vidste aldrig, om vi kunne komme til familiefest eller, om der ville komme et anfald i vejen. Og tit har vi afløst for, at ingen bliver skuffet, når vi alligevel ikke kan komme. Nu kan vi se, om det er på vej. Vi er alle blevet meget mere trygge,« fortæller Jeanettes mand, John Dahlkvist.

Før blev Jeanette Dahlkvist hjemme, hvis hun følte sig bare det mindste sløj. Og alene angsten for anfald kunne udløse så meget stress, at det til sidst blev uundgåeligt. I dag kan hun slå det hen med, at hun nok bare er træt, hvis ikke Nala har signaleret andet. Med Nala ved sin side er mange ting pludselig en mulighed, hvor hun før var afhængig af andre.

»Nu er der en masse ting, som pludselig kan lade sig gøre uden, at min familie går og er bekymrede. Jeg har fået meget mere ro nu og mod på at gøre ting på egen hånd,« siger Jeanette Dahlkvist.

I midten af 1980'erne blev den første hund trænet til at advare om anfald. Kvindelige indsatte i et amerikansk fængsel skulle træne servicehunde i et projekt. En indsat med epilepsi opdagede, at hunden opførte sig mærkeligt, inden hun fik anfald. Som om den vidste, at det var på vej.

Siden er der blevet trænet epilepsihunde i bl.a. USA, Canada og Storbritannien.

Videnscenter om Epilepsi er også interesseret.

»Det er et underbelyst område. Vi ved blot, at nogen epileptikere har stor gavn af hunde i det daglige - især i forhold til deres livskvalitet,« siger Lotte Hillebrandt, fagkonsulent fra Videnscenter om Epilepsi, der nu skal indsamle viden og hjælpe med at søge fonde, så epilepsihundene kan udbredes i Danmark.

Nada har ændret alt

Emnet har endnu ikke været behandlet politisk i Dansk Epilepsiforening, så formanden vil ikke udtale sig om et samarbejde omkring at indføre

epilepsihunde i Danmark.

»Der findes ikke bevis for, at det hjælper mennesker med epilepsi, så vi er nødt til at se mere om det,« siger formand Lone Nørager Kristensen.

»Men det er selvfølgelig foreningens holdning, at vi går ind for alt, der kan hjælpe folk med epilepsi,« fastslår hun.

Familien Dahlkvist er ikke i tvivl. Nala har ændret alt.

»Det er mit livs største sejr, for jeg har været dybt frustreret over alt det, som jeg ikke kunne, siger Jeanette Dahlkvist.

»Faktisk er jeg utrolig stolt over os begge,« siger hun og kigger hen på Nala.

I dag er der ingen anfald. Jeanette rejste sig for at hente Nalas kappe. En lille mørkerød stof-sele, som Nala skal bære, så andre kan se, at dalmatineren er på job. Hunden følger alle hendes bevægelser og løfter det prikkede hoved, så Jeanette kan give den kappen på. Som et barn, der løfter armene for at få blusen på.

Den logrer og springer glad efter hende. Nu skal de ud og lege.

Af RIKKE STRUCK WESTERSØ
Offentliggjort 07.10.07 kl. 10:37
<http://jp.dk/indland/article1120278.ece>